

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi EKP büroo, direktiooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 21 Esmaspäeval, 28. septembril 1959. a. XI aastakäik

ÜLIKOOOL ja ÜHISKOND ÜLIÖPILASTE RAHVUSVAHELISEL SEMINARIL

Mis teed peab minema kõrgem kool? Missugune arvukatest õppesüsteemidest on kõige progressiivsem? Need olid põhiküsimused, mida arutati Moskvas toimunud üliõpilaste rahvusvahelisel seminaril «Kõrgem haridus NSV Liidus». Peaaegu 40 maa — Albaania, Alžeeria, Argentiina, Bulgaaria, Hiina Rahvavabariigi, Inglismaa ja teiste maade rahvuslike ja suuremate kohalike üliõpilasteorganisatsioonide esindajad tutvusid Nõukogude Liidu haridussüsteemiga ja avaldasid oma arvamist.

Palju tuliseid vaidlusi peeti diskussioonil «Ülikool ja ühiskond». Eesistuja Klaus Meschkat (S'FV) tegi ettepaneku aru anda peamiselt ülikooli funktsiooni küsimust ühiskonnas. Saksa Föderatiivse Vabariigi esindaja püüdis asjatult tõestada, et ülikool peab olema tunduvalt määralt autonoomne riigi ja kõigi spetsiaalsete probleemide suhtes. Teadlased peavad tegelema teadusega, mitte aga poliitikaga — säärane on põhitees, mille esitas Klaus Meschkat.

Kuid üks seminarist osavõtja, Alžeeria muhameedlastest üliõpilaste liidu esindaja Ridha Malek vaidles vastu:

«Kas võib teadusele ja selle tulevikule vaadata kui millelegi abstraktssele? Muidugi mitte.»

Üksteise järel võtsid sõna Aasia ja Aafrika maade delegaadid. Maroko esindaja Sadžai Abdelžabar kõneles koloniaal- ja nõrgaltarenenud maade noorsoo nimel. Ta iseloomustas selliste riikide, nagu Tuneesia, Maroko, Alžeeria, Liibanoni ja teiste, majanduslikku ja kultuurilist mahajäämust. Marokos tuleb 16 000 000 elaniku kohta alla tuhande üliõpilase.

Sellest, kuidas koloniaal- ja nõrgaltarenenud riikide valitsejad «hoolitsevad» hariduse eest, jutustas Alžeeria delegaat. Paljude aastate jooksul ei andnud prantsuse kolonisaatorite alžeerlastele võimalust arendada oma kultuuri. Selle maa rahvas võitleb juba viiendat aastat kolonisaatorite vastu, püüdes saavutada vabadust ja progressi.

Inglismaa, Prantsusmaa, SDV, Tšehhoslovakkia ja Rumeenia esindajad, Ladina-Ameerika, Aafrika ja Aasia maade delegaadid rääkisid, kuidas hariduse andmine on korraldatud nende maades. Paljud välismaakülalised rõhutasid varjamatu vaimustusega, et nad on rabatud Nõukogude kõrgema kooli edust.

«Kuulates NSV Liidu kõrgema ja keskerihariduse ministri N. P. Jeljutini ettekannet,» märkis Rahvusvahelise Üliõpilaste Liidu asepresident Abu Gidari, «tundis igaüks meist rõõmu Nõukogude teaduse ja kultuuri saavutuste üle. NSV Liidus on igal noorel inimesel õigus saada haridust.»

Diskussioon teemal «Ülikool ja ühiskond» näitas, et majanduslik ja kultuuriline progress võib olla ainult sellel maal, kus inimesed mõtleavad mitte ainult olevikule, vaid ka tulevikule. See tulevik sõltub rahust kogu maailmas ja selle poole püüavad heatahtega inimesed.

Nõukogude üliõpilaste teaduslik uurimistöö

Sügava mulje seminarist osavõtjatele jättis nõukogude üliõpilaste teaduslik uurimistöö. ULKNU Keskkomitee üliõpilaste noorsoo osakonna juhataja Nikolai Kolesnikov teatas seminaril, et 1957. aastal töötasid teadlased üksnes kaheksas kõrgemas õppeasutuses ligi 30 000 teadusliku uurimistöö ja eksperimentaalse konstruktoritöö teema kallal. Samal aastal viidi lõpule 13 000 teema läbitöötamine. 1958. aasta plaan hõlmas juba üle 30 000 teema. Üksnes 3 viimase aasta jooksul asutati meie maa kõrgemates õppeasutustes ligi 120 uut probleemilist teadusliku uurimistöö laboratooriumi ja ehitati 11 katseseadet. Üliõpilaste teaduslikke töid juhendavad kõige suuremad õpetlased.

Nikolai Kolesnikov jutustas, kuidas Uraali Polütehnilise Instituudi teadusliku uurimistöö ühing astus kontakti Sverdlovski linna 17 ettevõttega. Nende tellimusel viidi läbi ligi 1200 teaduslikku ja tehnilist uurimistöö. Üksnes üliõpilaste poolt läbi töötatud 200 ettepaneku tootmisse juurutamine andis aastaks kokkuhoitu 60 000 000 rubla.

Moskva Baumani-nimelises Kõrgemas Tehnikakoolis on teaduslik ühing, mille liikmeskonda kuulub üle 1500 inimese.

Ühingu aktiivsed liikmed üliõpilased Balandin ja Borissov täiustasid Voikovi-nimelises tehases valutööde tehnoloogiat, mis andis kokkuhoitu 200 000 rubla. Kaks aastat tagasi tekkis koolis üliõpilaste konstruktoritebüroo. Praegu on seesugused üliõpilaste konstruktoritebürood kõigis fakultetidest. Kõik nad lahendavad ülesannet, mille eesmärgiks on üliõpilasi kaasa tõmmata osavõtule teaduslikust ja projekteerimis- ning konstrueerimistööst, üldisest tehnilise progressi edendamiseks. Nii näiteks võtab töste- ja transpordimasinate kateedri üliõpilaste konstruktoritebüroo osa kateedri tööst: kraanade distantsioonjuhtimissüsteemide loomisest.

Välismaa külalised suhtusid heakskiitvalt sellesse, et üliõpilaste uurimistöö on tihedalt seotud laboratoorsete töödega, tootmispraktikaga, kursuse- ja diplomiprojektidega. Enamik neist suhtus varjamatu vaimustusega sellesse, et nõukogude üliõpilased ei kannu mitte mingisuguseid uurimistööga seotud kulusid. Huviga suhtuti teatasse selle kohta, et NSV Liidu Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeerium, kes võtab tõhusalt osa üliõpilaste teadusliku töö juhtimisest, korraldab igal aastal üleliidulisi teaduslike tööde võistlusi ja ülevaatusi. Parimatele neist antakse rahalisi preemiaid.

Kõige sellega, millest räägiti seminaril nõukogude üliõpilaste teaduslikust uurimistööst, võisid välismaa külalised oma silmaga tutvuda, külastades Moskva kõrgemaid õppeasutusi.

I. KOZLOVSKI
Z. HROMOVA (TASS)

TEHASES JA INSTITUUDIS

Kommunistlik noor Endla Haidla lõpetas sel aastal töö kõrval kondiitri- ja bakerevabriku «Kalev» Tallinna 6 Töölisnoorte Keskkooli, Mai Ilus aga keskkooli Võrus. Kuid mõlemas tütarlapses oli küpsenud kindel soov saada peenmehaanika inseneriks. Ja nüüd algaski viie ja poole aasta pikkune üliõpilaselu selle soovi realiseerimiseks. Esimesed sammud sellel teel toimuvad raadiotehases «Punane Ret», kus õppeprogrammi kohaselt tuleb omandada kahe aasta jooksul kaks eriala.

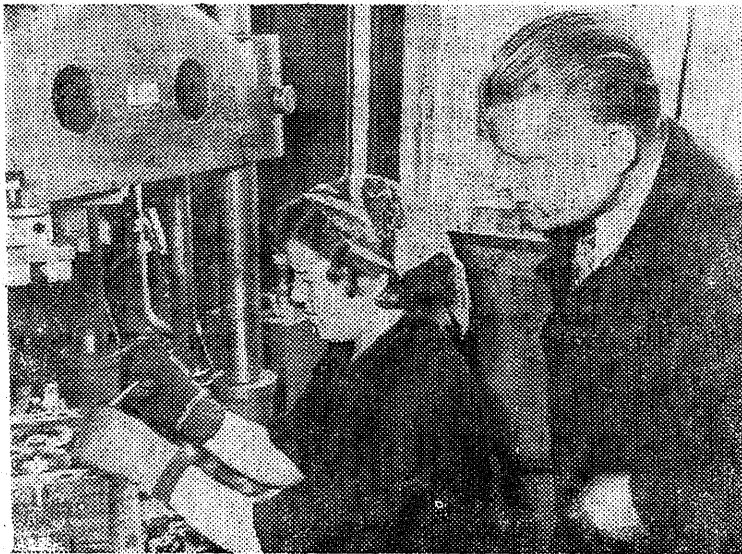
Tütarlapsed töötavad praegu bakeliiditsehhis meister Endel Maasiku käe all. Meistri enda töömeheks on olnud selline — algul õppis ise, nüüd aga õpetab teisi; sel sügisel aga tuli tal esmakordselt elus hakata õpetama üliõpilasi.

Õpetust tuli muidugi alustada nii öelda A-st, B-st peale. Tuli tutvustada presse ja aineid, millest bakeliiti valmistatakse. Kuid üsna varsti asusid tütarlapsed ise esimesi detaile välja pressima. Praegu töö enam raskusi ei valmista. Aga kui tulebki ette mõni raskem moment, on kas meistrit ise või mõni teine kogenud tööline abiks jõu ja nõuga. Meister Endel Maasikul on kavas hakata tütarlastele loenguid pidama, sest kvalifikatsioonikatsed ootavad õiendamist. Aega õppimiseks on küll ette nähtud 4 kuud, kuid pea see aeg ei lenda.

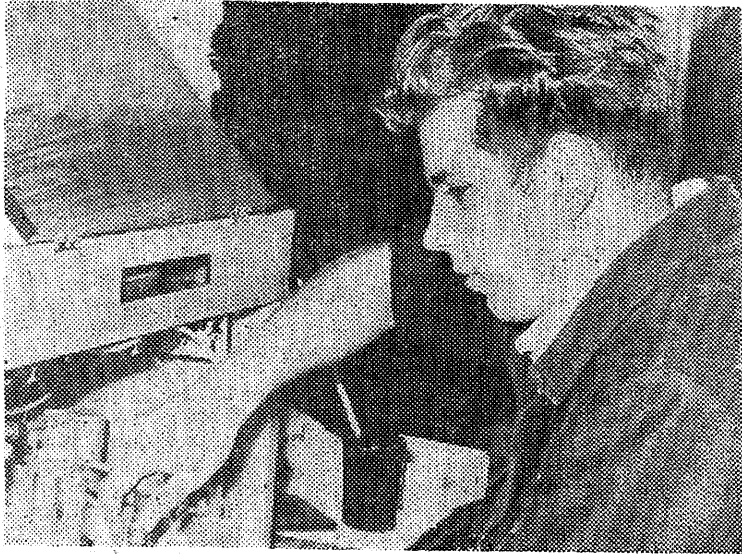
Üleval kolmandal korrusel asuvas montaažitsehhis istub lokkispäine noormees vastvalminud raadioaparaadi «Estonia-2» taga. Hillar Bachmann töötab siin pakkijana juba kevadest saadik. Tsehhi juhtkond hindab kõrgelt tema tööd. Momendil oligi meistri kabinetis arutusel küsimus üliõpilase Bachmanni üleviimisest kõrgema kategooria tööle. «Poisil on nutti,» arutatakse üksmeelselt. Huvi peenmehaanika vastu on Hillaril pärit siitsamast tehasest.

Nii mõõdub päev «Punases Retis» meie instituudi õpperühma MP-17 üliõpilastel.

Õhtuti neli korda nädalas toob aga tramm nad TPI peahoonesse, kus toimuvad loengud ja kus kohtutakse rühmaakaaslastega, kes töötavad teistes Tallinna tehastes ja ettevõtetes.

Bakeliiditsehhi meister Endel Maasik juhendamas Endla Haidlat töö juures.

Hillar Bachmann töötab «Punases Retis» pakkijana.

Esimese kursuse üliõpilased Mai Ilus, Endla Haidla ja Ilme Kivi instituudis loengul.

H. Araku tekst ja fotod

Esimene kuu uutes tingimustes

Käesolev õppeaasta on esimene õppeaasta uue haridussüsteemi tingimustes. Meie instituuti I kursusele vastuvõetud üliõpilastest 27% on need, kes omavad 2 ja rohkem aastat praktilist tööstaaži. Kuid veel on enam neid, kes on siirdunud edasi õppima vahetult keskkoolist ja nüüd omandavad vastavat eriala tehastes ja ehitustel. Ohtuti kogunevad nad instituuti, et omandada oma erialaks vajaliku pagasi «vaimusalvest». Kõike seda läheb vaja, et saada heaks inseneriks, saada tootmise komanööriks ja olla kommunistliku ühiskonna vääriiline liige.

Nendes uutes tingimustes töötavate üliõpilaste esimese kuu töötamise ja õppimise tulemusi uuris TPI parteibüroo poolt moodustatud komisjon. Selle komisjoni töö eesmärgiks oli selgitada meie ühiskondlike organisatsioonide (partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioonide) sidemeid tehastega, kus õpiavad meie üliõpilased ning töötada välja nende sidemete tugevdamiseks vajalikud organisatsioonilised alused.

Massilise poliitilise kasvatus- ja läbiviimiseks otsustas büroo töö koordineerimiseks tehaste ühiskondlike organisatsioonidega kooskõlastada läbiviidavad üritused tehastega ja kajastada need TPI parteibüroo poolt kinnitatavas ühisel plaanis. Samuti otsustas büroo moodustada ühiskondlike organisatsioonide esindajalt koosnev alaline komisjon. Selle komisjoni ülesandeks jääb I kursuse üliõpilaste kui ka kaug- ja õhtuse osakonna üliõpilaste iseseisva töö tingimuste pidev jälgimine ja abinõude väljatöötamine, mis kindlustaksid eriti I kursuse üliõpilaste kvaliteetsema ettevalmistuse. Direktioon aga koos kateedritega töötab välja uutes õppetingimustes töötavate üliõpilaste väljaõpetamise metoodika.

Tähtis löik ametiühingutöös

Seoses ametiühingu organisatsioonide volituste tähtsajal lõppemisega toimuvad meie instituudis ametiühingu organisatsioonide, teaduskondade büroode ja instituudi kohaliku komitee aruandlus ja valimised ajavahemikul 1. oktoobrist kuni 20. novembrini.

Samal ajal seisab meil ees vastutusrikas organisatsiooniline töö. Vastavalt Üleliidulise Ametiühingu Kesknõukogu määrusele toimub ka meie instituudis septembri-oktoobrikuu jooksul liikmepiletite ümbervahetamine. Ettevalmistustöö pilettide vahetamiseks juba käib. Ettevalmistusperioodil tuleb rühmaorganisatsioonidele korda seada vanad ametiühinguliikmete arvestuskaardid ning täita uued kaardid ja liikmepiletid.

TPI Ametiühingukomitee arutas oma koosolekul neid küsimusi ning otsustas kuni 15. oktoobrini k. a. läbi viia aruandlusvalimiskosolekud rühmades.

Aruandlusvalimiskosolekute läbiviimist tuleb hästi ette valmistada: teaduskondade bürood kinnitavad oma esindajad igas rühmas ning koostavad kosolekute läbiviimise graafiku. Suurt tähelepanu tuleb pöörata aruandluse koostamisele. Aruandes on vaja valgustada küsimusi nagu: rühma õppe- ja kasvatusöö, rühma liikmete osavõtt instituudi massilistest üritustest, kuidas on lahendatud rühmas üliõpilaste elamu-heaolu küsimused, kuidas on täidetud kõrgemal seisvate organite otsuseid jne.

Aruandlusvalimiskosolekute läbiviimisel tuleb saavutada kõigi ametiühinguliikmete osavõtt kosolekust ja kinni pidada «Ametiühingu organite valimiste läbiviimise juhendist».

L. STRÖM,
TPI Ametiühingukomitee aseesimees

Ehituspraktika ehitajatele

Palju aastaid tagasi kõitis kord pikemat aega üllatuse tähelepanu lugu kellestki soss-sepast, kes vaatusmeetodil sepaametit õppinud, siis vist mittekuulades ettevalmistuse tõttu ebaõnnestunud proovitöö teinud ja lõpuks teatud piinlikel asjaoludel sepa-tööst loobuma pidanud. See juhtunud kunagi ammu, kuid just kõige viimasel ajal on umbes samalaadi jutte jälle rahva hulgas liikumas kuulnud. Räägitakse teatavatest diplomaarsetest noormeestest, keda kuskil Kopli kandis välja lastavat. Väljendused on teinekord üsna kriitilised. Kui rahva juttu uskuma jääda, tuleb välja, nagu oleksid viimatimainitud noormehed nõrga praktilise ettevalmistusega. Omalt poolt lisaksin juurde, et juttu on TPI Ehitusteaduskonna lõpetanud noortest inseneridest. Ka neile õpetatavat ehituskunsti vaatusmeetodil. Praktiliselt tutvustatavat neid kirka, labida ja kühvliga.

Nimetatud tööriistade käsitlemisel omandavat viimatimainitud noormehed küll lausa kadestamisväärse vilumuse, kuid kahjuks ei olevat võimalik nende kunsti hiljem vääriliselt hinnata. Nii räägib rahvasuu.

Nüüd pöörakem pilgud tulevikku.

Anno domini MCMLXV.

Kevadine sess on läbi. Ehitajad siirduvad praktikale vabariigi eesriidlikemate ehitusobjektidele. Nooremad töölised, vanemad brigadirid ja meistritena. Osaliselt paigutatakse nad olemasolevasse ehitajate brigadidesse, osaliselt moodustatakse neist iseseisvaid tööküsi. Brigaade juhivad vilunud ehitusmehed, kes teostavad noorte ehitajate praktilist väljaõpet, saades selle eest eri tasu.

Tulevased insenerid teevad tähtsamaid ehitustöid (blokkide monteerimine, raketiste püstitamine, sarrustamine ja täisvalamine, müüri ladumine jne.), töötavad põhilisemate ehitusmasinatega, omandavad algkogemusi ehitustööde organiseerimise ja juhtimise alalt. Vaikse kopikas tehtud töö eest kulub ka marjaks ära... Ja dekaanil, tema asetäitjal ning vastava kateedri õppejõududel peab mingeid raskusi ühele või teisele objektile arvestatud koosseisu komplekteerimisega.

Nüüd aga tulgem pilvedest tagasi maa peale.

Seitse aastaku esimene aasta 1959.

Ehitusteaduskonna teise kursuse ehituspraktika Balti Soojuselektrijaamas. Kõik enam-vähem ühevanused, kõik enam-vähem abitöölised. Täna kaevame kraavi, homme pannakse torud sisse, ühehommene ajame täis.

Valatakse pumbajäama. Kõik poisid pumba juurde. Iga noorest ukrainlannast oskustöölise peale kaks tulevast inseneri abitööliseks.

«Oskestöötlised» valavad, üliõpilased viskavad betooni transportörile, lõhuvad raketisi, tõmbavad lahtimurtud lauatsi käega välja. Peenema prügi eemaldamiseks kasutavad kõie otsas ämbrid.

«Prorabi» nagu on pilves. Ekskavaator kaevab kraavi ühest otsast 1 m võrra madalama. Nüüd tuleb valida üks kahest: kas lasta ekskavaatoril kraavi täis ajada ja uuesti kaevata või lõpetada käsitsi. Raha selle eest palju ei saa. Aga väikese raha eest ei hakka keegi sinisavi kolme ja poole meetri kõrgusele viskama. Juba hakkab ekskavaator labidamehi üles kaaluma. Korraga

«prorabi» nagu selgineb. Häm-mastava kiirusega langetab ta ainuõige otsuse: «Üliõpilased peale lasta.» Nii leiti keerulisele ülesandele lihtne lahendus.

Narva lähistel käib kõik lihtsamt, vähemalt palju lihtsamalt, kui seda Tallinnas ette kujutad. Erandit ei moodusta muudugi ka töötasu suurusarvestused.

Võetakse 17 rubla (abitöölise 100%) ja korrutatakse see brigaadi liikmete arvu ja ööpäevade arvu korrutisega. Saadud korrutis jagatakse tööhindudega ja maht ongi käes. Kui tööobjekt on mingi korrapärane geomeetria kuju (näit. kraavil), siis tuleb võtta mahu järele selle oletatavad mõõtmed. (Töökäsule ei kanta neid kunagi enne, kui normeeria hinde sisse on kirjutatud). Pole raske taibata, et säärase töökorralduse juures oletatavad mõõtmed tegelikke mõned korrad ületavad.

Arusaadavalt saab sellistes tingimustes ehituspraktikast 17-ne rubla eest minimaalselt töötamise praktika.

Sisseastumiseksamitest möödus nüüd kaks aastat. Vanasõna ütleb: «Aasta teeb mehe vanaks, kaks aastat lapse targaks». Meie aga oleme praegu täpselt samasugused «ehitusmehed», kui peale sisseastumiseksameid. Kui nüüd ülejäänud kolm aastat samuti lähevad, muutub töömeeste naeru alla sattumine paratamatuseks. Antaks nende «praktikate» asemel vaba aegagi, võiks oma käe peal kuhugi müüri-sepaõpilaseks minna...

Eelkirjeldatud olukorraga ei saa ega tohigi nõustuda. Ootame tegusid neilt, kellest see oleneb. Teiste ja enese eest:

ENN PAKRI (E-52)

TPI sportlased esikohal

19. ja 20. septembril k. a. toimunud Tallinnas Komsomoli-nimelisel staadionil «Kalevi» vabariiklikud meistri- ja võistlustused kergejõustikus, kus selgitati ka kõrgemate õppeasutuste vaheline paremusjärjestus.

Esimisest alast alates käis tugev rebimine TPI ja TRÜ kergejõustiklaste vahel, kuna EPA ja TPEDI võitlesid kolmanda ja neljanda koha pärast.

Pärast esimest võistluspäeva juhtisime meie, umbes 700 punkttilise eduga. Hästi esines mehaanikateaduskonna üliõpilane Liivia Härsing. Ta võitis esikohad nii 100 m, 200 m kui ka 400 m jooksus, vastavalt aegadele 12,0; 24,5; 58,5, kusjuures tema aeg 200 m jooksus on uueks ENSV rekordiks ning tulemus 400 m jooksus ainult 0,1 sekundit rekordist nõrgem. Tublilt esines ka Toomas Kitsing, võites esikohad 100 m ja 200 m jooksudes, vastavalt aegadele 10,8 ja 22,1. ENSV rekordi püstitas TPEDI üliõpilane Rein Sprenk kuulitõukes tagajärgel 17,22, teine oli K. Metsur (TRÜ) — 16,52, TPI üliõpilane T. Lepmetsa tulemuks jäi 14,27.

Hästi esinesid meie kettaheitjad tütarlapsed, saavutades kolmikvõidu: 1. M. Tennosaar 40,41; 2. U. Prundman 40,34; 3. I. Rakov 37,21. 5000 m jooksu võitis L. Virkus 14,27,4, teine ja kolmas olid TPI üliõpilased E. Maasik ja V. Spirka püstitades isiklikud rekordid vastavalt 14,51,4 ja 14,53,4, kusjuures E. Maasiku tulemus on uueks instituudi rekordiks.

Kolmikhüppes oli võidukas TPI üliõpilane G. Vassiljev tulemusega 14,74, teine oli E. Akkel (TRÜ) 14,41. Kettaheitte võitis K. Metsur (TRÜ) 51,86; 2. R. Sprenk (TPEDI) 49,74; 3. U. Vilu (TPI) 45,74. Kõrgushüppes oli teistest peajagu parem R. Ellermaa (TPI) tulemusega 1,90.

Teatejooksudes edestasime oma peamist konkurenti TRÜ-d järgmisel: TPI tütarlapsed — 50,4; TRÜ — 50,9 ja TPI noormehed — 44,3; TRÜ — 44,5.

Võistkondlikus arvestuses saavutasime juba kolmandat aastat järjest esikoha 42894 punktiga. Järgnesid TRÜ 42772, EPA 32909 ja TPEDI 32600 punktiga.

H. LILLINURM

13 päeva sõbralikus Tšehhoslovakkias

Mul õnnestus koos teiste eesti üliõpilaste ja töölisnoortega külastada augustikuul Tšehhoslovakkia Rahvavabariiki. Olin palju kuulnud ja nii mõndagi lugenud selle maa kõrgest kultuuritasemest, rahva külalislahkusest ja sellepärast erutas see reis mind väga.

Kuldse Prahasse jõudsin hilisõhtul. Järgmisel päeval algas tutvus linnaga. Asudes Euroopa siidames, on selle linna ajalugu ja kultuuripärandite rohkus väga ulatuslik. Loomulikult kajastub Prahast suuresti Tšehhoslovakkia minevik ja olevik. Prahast võib näha rikkalikult mitmesuguste ehitusstiilide näidiseid: romaani, gooti, barokk ning lõpuks tänapäeva ehituskunsti suursaavutusi.

Imetlust väärib Praha vanalinn Raekoda, mis pärineb 14. sajandist, ja eriti selle kuulus tornikell 15. sajandist — meistriteos, mida imetleb kogu maailm. Tornikell kujutab heliotsentrilist maailmasüsteemi. Kella kohal on neli kuju: ennast imetlev keigar, ihnur, raamatukoi ja surm. Iga täistunni ajal toimub umbes neljakümne sekundi pikkune etenud. Surm tõmbab nõõrist, mida ta käes hoiab ja noogutab: aeg on täis. Siis raputavad keigar, raamatukoi ja ihnur eitavalt pead. Kaks sinist ust kella kohal avanevad ja kummastki mööduvad kuus apostlit. Kukk kireb ja sellega ongi etenud lõppenud.

Raekojust väljuvad noorpaarid. Neid õnnitlevad mitte ainult nende sugulased ja tuttavad, vaid ka Raekoda imetlevad turistid.

Suursugune Karl sild, mis ehitati umbes kuus aastat tagasi, pakub gooti tornide ja skulptuuridega turistidele toreda vaatepildi.

Kõrgel künnal asub Strahovi klooster, ehitatud 1140. a. Selles kloostri asub praegu tšehhi kirjanduse muuseum. Esimene käsikirjade kogu paigutati sinna juba 12. sajandil.

Maailmakuulus kuurort Karlovy Vary asutati 1358. a. Karl IV poolt. Kuurort asub looduslikult kaunis kohas: ümberringi mäed, mis on kaetud metsaga, mägede jalameil ja orus asuvad aga punaste katustega majad. Kahe-teistkümnest soojaveelikast tungivad maapinnale auravad veed. Karlovy Varys on tervist parandanud ja puhunud paljud kuulsa heliloojad, maalikunstnikud ja sõnameistrid. Karl Marx viibis seal isegi kolmel korral.

Karlovy Varys asub ka Böömia kuulsa kristallivabrik «Mosen», ehitatud umbes sada aastat tagasi. Imetlesime klaasipuhujate meisterlikkust ja valmivate esemete meeldivat kuju. Paljude meie turistide kodusid kaunistavad selle vabriku tooted.

Meie Brnos viibimise ajal elas

linn rahvusvahelise laada ettevalmistamise tähe all. Teatavasti avati seal 5. septembril. Näituseväljak haarab enda alla 52 ha suuruse maa-ala. Esimene näitus toimus seal 1929. a.

Brno lähedal Krenovice külas oli kohtumine sealsete elanikega. Meie auku korraldati rahvuslik pidu, kus esinesid mitmesuguses vanuses rahvatantsijad ja lauljad. Hiljem jaotati meid kahekaupa peredesse. Kohvilauas jutustasime elust-olust Eestis. Vahetasime suveniire, aadresse ja fotosid. Lahkudes tundsin, et olime leidnud endile häid ja südamlikke sõpru.

Slovakkia pealinn Bratislava asub Doonau kaldal. Kaunis linn toredate mälestusmärkidega. Kõrgel jürsul mäel on vanad, veel Rooma päritoluga lossivaremed, mida praegu restaureeritakse. Veendusime oma silmaga, et Doonau vesi tõesti ei ole sinine ja olime isegi veidike petteunud. Suurte vihasadude tõttu Austrias ja Baieris kippusid Doonau veed Bratislava juures üle kallaste.

Bratislavas külastasime Poliitilise Instituudi keemiahoonet, mis anti eksploatatsiooni 1954. a. Laboratooriumid on väga avarad ja varustatud moodsate ajakohaste seadmetega. Instituut valmistab ette keemiainesene üheksalerialal.

Meie viimaseks peatuskohaks olid kõrg-Tatra mäed, mille tipud tõusevad üle okasmetsa latvade kõrgle taevasinasse. Kuna meil puudus alpinisti varustus, siis saime tõusta 1952 m kõrgusele. Seal avanes tore vaade lähedalasuvatele põldudele ja küladele.

Ja jällegi istusime rongis. Seekord kihutas ta aga juba Tšehhoslovakkia—Nõukogude Liidu riigipiiri poole. Imetlesime vaguniaknast kaunist loodust ja siniseal orgudes ning mäelajaleil maaliliselt mõjuvaid valge-punasevärvi küllakeid. Silma hakkas põllumeeste töökus: on ilme nende võitlus iga kasutamiskõlbliku maalapi pärast. Mäginemaastik jätab ju põllumehele nii vähe ruumi. Joonsirged põllulapid mõjuvad kontrastselt looduse korrapäratute ja ürgsete vormidega.

Viimased käevõtted piirajaamas meid saatma tulnutele ja lahkusimegi sellelt toredalt maalt, kus meid kõikjal nii sõbralikult koheldi. Südamis oli soe-soe, kuid ka kahju lahkuda oma asjastest sõpradest.

E. BIRNBAUM (KT-53)

Toimetaja O. PÖDER

Орган партбюро, дирекции, комитета ЛКСМЭ и профкома Tallinnского политехнического института «Таллинский Политехник» г. Таллин.

MEIE SÕUDJAD ESMAKORDSELT SUURVÕISTLUSTEL

Augustikuu lõpul toimusid Kiievis üleliidulise üliõpilasspordiühingu «Burevestnik» 1959. a. esivõistlused akadeemilises sõudmises, millest esmakordselt võtsid osa ka meie vabariigi sõudesportlased TRÜ-st ja TPI-st.

Meie võistkond oli sunnitud võistleva individuaalarvestuses, kuna TPI-l polnud võimalik kanda täisarvulise võistkonna sõidukulusid. Kuid TPI sõudesportlased, võisteldes ainult nelja paat-konnaga, saavutasid küllaltki märkimisväärseid tagajärgi. Nii tulid naissõudjad kahesel paaris-aerulisel paadil (E. Olesk ja N. Tšesnokov), samuti neljasel paaris-aerulisel roolimeheta paadil (L. Kruusamägi, H. Kuldvere, K. Tõnissoo, H. Aassalu, roolis A. Poleštšuk) neljandale kohale. Meeste kahesel paarituaerulisel roolimeheta paadil saavutasid TPI võistlejad (R. Armulik, A. Nurmsalu, roolis G. Mihhailov) teise koha, kaotades finaalsõidus NSV Liidu 1959. a. tšempionidele, teenelistele meistersportlastele G. Žilnilile ja I. Jemtsükile ainult nelja sekundiga. Meeste kahesel paarituaerulisel roolimeheta paadil pidid meie võistlejad (A. Paal ja J. Veisserik) leppima ainult viienda kohaga ja seda eeskätt sellepärast, et neil ei õnnestunud saada finaalsõiduks suurvõistlustel kõlblikku paati. Märkimisväärne on aga nende esinemine NSV Liidu käesoleva aasta meistri- ja võistlustel Moskvas, kus nad veelgi tugevamas konkurentsis saavutasid hinnatava 5. koha.

Need saavutused on igati tublid, kui arvestada seda, et kahe päeva jooksul tuli igal paatkonnal startida kolmes sõidus ja seda koos selliste Nõukogudemaa tugevamate nagu: Kiiev, Moskva, Leningrad, Kaasan, kellest mitmed olid esindatud kahe võistkonnaga. Võistlused peeti võõrastel paatidel, mis kahtlemata raskendas võistlejatel paremate tagajärgede saavutamist. Esineti hästi, kuid oleks saanud esineda paremini.

TPI peaks kaaluma võimalust saata tuleval aastal võistlustele täisarvuline võistkond oma paatidega. See võimaldaks meie tubli-

del sõudesportlastel esineda veelgi paremini üleliidulises kõrgemate koolide vahelises konkurentsis. Peab veel märkima, et mitteametlikus arvestuses me edestasime teiste hulgas kindlalt ka TRÜ Spordiklubi võistkonna.

Käesoleval võistlusaajal tuleb TPI sõudjatel peale vabariigi spordiauh kaitsmise üleliidulistel võistlustel esineda veel Kõrgemate Koolide Vabariiklikul Sparta-kiaadil Tartus ja traditsioonilisel ülikoolide III Sõuderagatil, kus tuleb kaitsa mõõdunud aastal võidetud esikohta.

Saavutused võiksid olla veelgi paremad, kuid kõige suuremaks pidurdavaks teguriks on järelikasvu puudus ja seda eriti naisüliõpilaste osas. TPI sõudesektsiooni kasutuses on üks Baltimaade parimaid sõudebaase Harkus. Suurte kogemustega treener E. Fridolin on üles kasvatanud suure hulga sõudesportlasi, kelle tublid saavutused üleliidulistel võistlustel kõnelevad tunnustavalt treeneri tõhusast tööst noorte sportlikul kasvatamisel. Eelkõige sm. Fridolinile võlgneb meie võistkond tänu selle eest, et suutsid esineda väljapaistvalt Kiievis.

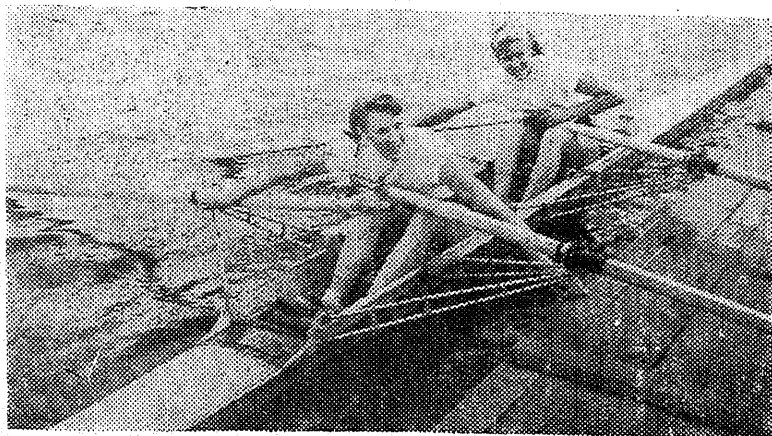
TPI sõudesektsioon töötab aastaringiselt ja tema töö on küllaltki mitmekesine ja huvitav. Tal-

vel tegeletakse saalitreeninguga TPI võimlas, suusatamisega ja metsajooksudega, millele luuakse füüsiline alus edukaks esinemiseks võistlusaajal; sõudetehnikat aga õpitakse ja viimistletakse ajutiselt Snelli tiigil asuvas sõudebasseinis. Suvel toimub põhiline treening Harku sõudebaasis, kus peale heade treeninguvõimaluste ei puudu ka võimalused kultuurseks puhkuseks ja meelelahutuseks baasi puhke-toas. Siin võib kuulata raadiot, vaadata televiisorit, lugeda spordialast kirjandust ning mängida malet ja kabet.

TPI sõudesportlaste sooviks on, et üliõpilased võtaksid aktiivselt osa sõudesektsiooni tööst, asuksid tegelema sellise kauni spordialaga nagu akadeemiline sõudmine.

Praegu toimuvad sektsiooni treeningtunnid Harku järvel igal õhtul kella 17.00-st ja puhkepäeval kella 11.00-st, millest palutakse osa võtta kõigil sõudesportihuvilistel, aga eriti asjast huvitatud naisüliõpilastel. Informatsiooni saamiseks pööruda TPI Spordiklubisse sm. Lillinurme poole. Sõudesportlaste arvu suurenemiseks muutuks huvitavaks ka sektsiooni töö.

G. MIHHAJLOV, TPI sõudesportlane

Meie instituudi naissõudjad kahesel paarituaerulisel paadil E. Olesk ja N. Tšesnokov võistlustel Kiievis.